

06.09.2023

Стрембицька Л.А.

Розділові знаки у вивчених синтаксичних конструкціях

українська мова 7 клас

Мета:

навчальна: повторити й узагальнити постановку розділових знаків у кінці речення, при однорідних членах речення, при звертаннях і вставлених словах, у складних реченнях, у реченнях з прямою мовою;

розвивальна: розвивати пам'ять учнів, їх логічне мислення, навички виразного читання розділових знаків;

виховна: виховувати уважне ставлення до всіх видів мовленнєвої діяльності, виховувати навички самоконтролю і самокорекції грамотного письма.

Перепишіть речення, розставте розділові знаки в середині їх і поясніть. Підкресліть однорідні члени речення.

Варіант 1

1. З лісу везли на возах клен-дерево ліщину дубове галуззя зелену траву (Ю. Яновський). 2. Гнів і жаль огонь і холод несамовито радість і гірка туга разом охопили Петрове серце (Панас Мирний). 3. Все спить ще і небо і зорі безсилі (П. Тичина).

Прочитайте речення. Поясніть розділові знаки в них. Запишіть за вибором (наведені речення чи складені вами). Прочитайте виразно.

1. Зеленійся рідне поле, українська ниво! Підіймися, колосися, досягай щасливо! (М. Рильський) 2. О мово рідна! Їй гаряче віддав я серце надарма. Без мови рідної, юначе, й народу нашого нема (В. Сосюра). 3. Світи нам, день, безсмертними огнями, шуміть, сади, роди зерно, земля! (В. Сосюра). Користуючись словами для довідки, вставте близькі за змістом вставні слова і запишіть речення. Поставте необхідні розділові знаки, поясніть їх.

1. ... було вже пізно, бо ніде по хатах не світилося (Панас Мирний). 2. Безмежна краса ночі скорила б ... важке каміння (В. Гжицький). 3. Соловейко щебече... поки ячмінь почне колос викидати, а тоді вже й не чути (О. Ільченко). 4. Прийшлось сусідові ... хоч сядь та й плач (Є. Гребінка). Слова для довідок: здається, видно, кажуть, мовляв.

Поясніть розділові знаки в кінці речень, прочитайте їх із відповідною інтонацією.

1. Який же широкий світ! Який же безмежний рідний край! (О. Донченко). 2. Говоріть своїм ненькам найласкавіші в світі слова (О. Завгородній). 3. Яке сьогодні блакитне небо, яке високе і чисте! (М. Коцюбинський). 4.

Починалась пора золотої, чудесної осені. 5. Діти полюбили і степові краєвиди. 6. Що біліє отам на роздоллі? Чи хмариночка, легка, біла, геть по небі гуляє на волі? Чи на човні то білі вітрила (Лєся Українка).

Закінчіть речення, запишіть їх, розставивши розділові знаки. Поясніть їх постановку.

1. Мій тато в дитинстві мені сказав ... 2. ... навчала мама. 3. .. писав

Прочитайте речення. Поясніть розділові знаки в них. 2–3 речення запишіть і зробіть усний синтаксичний розбір їх.

1. І літо минуло, і осінь прийшла і листям пожовклим всі стежки покрила (Л. Глібов). 2. Дерево стояло ще голе, однак на віттях його вже починалось пташине життя (Д. Бедзик). 3. Люблю, коли в вікно розкритє шумлять безжурно дерева (В. Сосюра). 4. Сизий бузок, котрим обсажені були стежки, переліз на їх гладеньке місце й вільно ріс собі там, де ходили людські ноги (Панас Мирний). 5. Зійшли сніги, шумить вода, весною повіва, земля квіточки викида, бує травка молода, все мертве ожива (П. Грабовський).

Прочитати фразеологізми. Пояснити їх значення. Сконструювати речення, увівши до їх складу подані фразеологізми і вставні слова з довідки.

Накивати п'ятами; жалів яструб курку; бурмотіти під носа; у чорта на болоті; очі на мокрому місці; земля горить під ногами; утопити в ложці води; у лісі вовки виють, а на печі страшно; іти своїм шляхом; забігти на вогник.

Довідка: на жаль, може, на моє щастя, здавалося, як гадають, безперечно, я знаю, кажуть, можливо, до речі.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Складіть діалог з товаришем на тему «Як я провів літо» і запишіть. По 5 реплік. Які розділові знаки ви поставили?